

УДК 635.21:631.531.02:632.16

Духіна Н. Г.

Інститут овочівництва і баштанництва НААН України, вул. Інститутська, 1, сел. Селекційне, Харківський р-н, Харківська обл., 62478, Україна, e-mail: natalijadukhina@gmail.com

ВПЛИВ РЕГУЛЯТОРА РОСТУ КОРНЕВІН НА ВРОЖАЙНІСТЬ І КОЕФІЦІЄНТ РОЗМНОЖЕННЯ ОЗДОРОВЛЕНИХ РОСЛИН КАРТОПЛІ

Особливістю оригінального насінництва картоплі є використання вихідного матеріалу, оздоровленого шляхом термо-, хіміотерапії та культури меристем. При цьому одержаний вихідний матеріал на перших етапах його розмноження має незадовільний рівень життєздатності рослин-регенерантів. Дослідженнями низки вчених (Остапенко Д. П.; Андрушко О. М.; Рязанцев В. Б.; Семенчук В. Г.) аргументовано доведено, що відсоток приживлюваності рослин при переході з умов *in vitro* в умови *in vivo* складає не більше 30. Це в подальшому впливає на коефіцієнт розмноження та зростання собівартості вихідного матеріалу.

З метою отримання значної кількості насінневого матеріалу від оздоровлених рослин *in vitro* економічно найдоцільнішим є попереднє культивування їх у субстраті для підвищення життєздатності розсади. Як компоненти субстрату в досліді використовували торф, пісок і ґрунт (2:1:1). Горщечки об'ємом 150 мл заповнювали досліджуванним субстратом, після чого дорощування рослин відбувалось за температури 20–23 °С, відносній вологості повітря 70–80 % та освітленні люмінесцентними лампами з силою світла 3–4 тис. люкс і 16-годинному світлоперіоді. При формуванні 4–5 листків та досягненні рослинами висоти 8–10 см їх висаджували в культиваційні споруди. Інша частина рослин була висаджена безпосередньо з пробірок в умови культиваційної споруди. Обробку рослин-регенерантів картоплі під час садінням здійснювали шляхом поливу 5 % розчином препарату Корневін.

Корневін – це біостимулюючий препарат для рослин, до складу якого входить індоілмасляна кислота (ІМК), яка, потрапляючи на рослину, злегка подразнює її покривні тканини, чим стимулює появу калюся і коренів.

Науково-дослідну роботу виконували в лабораторії адаптивного овочівництва, зберігання і стандартизації Інституту овочівництва і баштанництва НААН упродовж 2015–2016 рр. з використанням ранньостиглого сорту картоплі 'Тирас'.

За результатами досліджень по визначенню впливу способу дорощування за обробці регулятором росту Корневін встановлено, що врожайність на варіанті з дорощуванням рослин-регенерантів ранньостиглого сорту картоплі 'Тирас' у горщечках збільшилась на 0,7 кг/м² порівняно з контролем, де вона становила 1,3 кг/м² (НІР_{0,05} = 0,15 кг/м²). Без дорощування рослин регенерантів врожайність збільшилась лише на 0,47 кг/м².

Зростання врожайності в досліджуваному варіанті було викликано і збільшенням кількості насінневих бульб у разі дорощування в ґрунтосуміші і обробки регулятором росту Корневін: у середньому за роки досліджень на 10,6 шт./кущ порівняно із контролем – 9 шт.

За безпосереднього висадження рослин-регенерантів з пробірок також зафіксовано істотне збільшення кількості бульб у варіантах з обробкою препаратом Корневін – на 8,5 шт./кущ, порівняно із контролем (4,9 шт./кущ).

За рахунок збільшення врожайності за незначного підвищення витрат у разі використання обробок та дорощування досягається найвища рентабельність виробництва рослин-регенерантів картоплі за обробки регулятором росту Корневін – 221,6 %, контроль – 67 %.